

Деца със специални образователни потребности

В днешно време децата със специални образователни потребности (по – надолу в текста за по кратко - СОП) стават все повече. Затварянето и редуцирането на Специалните училища препраща по – голямата част от тези ученици в масовите училища и детски градини, където те получат по – добра социализация, обучение и интеграция сред връстниците си. Често, родителите дълго време отричат необходимостта детето им да получи адекватна подкрепа в обучението си. Често те изпитват вина, страх, срам и това е нормално. Важно е да се отбележи, че в полза на детето, че не нужно да се търсят виновни или да се отрича проблемът, а да се намери нужната за него помощ. Да, често това включва поставяне на диагноза, а страхът на родителите е от стигматизиране на детето им. **Целта на диагнозата всъщност е откриване причините и в следствие на това уточняване на най – подходящия подход към детето с цел преодоляване на трудностите му.** Всяко дете се нуждае от различен метод на работа с цел запазване емоционалния му свят и постигане на **оптимално развитие в обучителната, поведенческата и емоционалната сфера.** Важно е да се знае, че **колкото по – рано бъде открит и признат даден проблем, толкова по – голяма е вероятността да бъде преодолян и компенсиран.**

Терминът „специални образователни потребности” е приет от Министерството на образованието и науката. Според нормативната уредба, деца и ученици със СОП са:

Чл. 1. С тази наредба се определя държавното образователно изискване за обучението на децата и учениците със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания.

Чл. 2. (1) Деца и ученици със специални образователни потребности са децата и учениците с:

- 1. различни видове увреждания – сензорни, физически, умствени (умствена изостаналост), множество увреждания;*
- 2. езиково-говорни нарушения;*
- 3. обучителни трудности.*

Под сензорно увреждания се имат предвид слухови и зрителни нарушения. В категория на деца със СОП влизат децата с аутизъм/генерализирано разстройство на развитието, хиперактивност и дефицит на вниманието, епилепсия. Обучителните трудности често се обозначават като „Специфично разстройство на развитието на училищните умения” или „Смесено разстройство на развитието на училищните умения”, наричани още дислексия. Децата с множество увреждания по – често се обучават в Специални училища. За тези със сензорни увреждания също има специализирани такива. По- голямата част от децата със СОП, обаче, имат място в масовото училище.

Наредба № 1 от 23 януари 2009 г. за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания урежда правата

на тези деца и ученици и се занимава със стъпките необходими за подпомагането им в учебно – възпитателния процес. Тук на кратко ще опиша необходимите процедури:

1. Преглед от лекар, педиатър, психолог, психиатър, друг специалист. При установяване на проблем и необходимост от подпомагане от ресурсен учител;
2. Подаване на Молба към началника на РИО от родител с приложени документи (медицински документи, характеристика от учителя на детето и от други специалисти, Творчески работи на детето, писмени работи, рисунки и др.; Удостоверение за раждане; Ученическа лична карта; Удостоверение за завършен етап на образование; Лична амбулаторна карта). След подаване на молбата се записва час, в който екип от специалисти изготвя решение на база, на което детето получава необходимата подкрепа.
3. След получаване на Решението от РИО родителите подават заявление в съответното училище или детска градина, където се осигурява екип от специалисти, който наблюдава детето, отчита динамиката в развитието и изготвя индивидуална образователна програма за работа с детето.

По – подробна информация за стъпките и нормативната уредба бихте могли да получите на следните страници:

1. <http://www.rio-sofia-grad.com/> в секцията за **Интегрирано обучение**
2. <http://www.rcsf.bg/bg/>
3. file:///C:/Users/vava/Desktop/nrdb_1_2009_deca_SOP.pdf

Вместо заключение бих искала да отбележа, че за децата със СОП има място в общообразователните училища. Те не се отличават значително от всички други деца. Нуждаят се от обич и внимание, игри и грижа. Имат своите таланти и постижения, стига да умеем да ги видим и да не изискваме твърде много да бъдат като другите. В децата със СОП трябва да виждаме **личностите, които имат своите потребности, силни и слаби страни, интереси и умения**. Тяхното присъствие в класната стая би могло да бъде от полза и за всички останали деца, които се учат на разбиране и приемане на различието, които откриват, чрез опита си, емоции като емпатия и толерантност. Нека приемаме тези деца като всички други, защото те са точно такива.

Училищен психолог: Б.Илиева